

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 190 (XXXIV) — Nr. 234

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 9 martie 2022

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
23.	— Decizie a președintelui Autorității pentru Reformă Feroviară pentru aprobarea Elementelor principale ale contractelor de servicii publice de transport feroviar de călători.....	2-6
	ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
	Decizia nr. 2 din 27 ianuarie 2022 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	7-15

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII
AUTORITATEA PENTRU REFORMĂ FERUVIARĂ

DECIZIE

pentru aprobarea Elementelor principale ale contractelor de servicii publice de transport feroviar de călători

Având în vedere necesitatea aprobării elementelor principale ale contractelor de servicii publice de transport feroviar de călători, conform Avizului Consiliului Concurenței nr. 1.236 din 27.01.2022, primit și înregistrat la Autoritatea pentru Reformă Feroviară cu nr. 495 din 28.02.2022,

în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 62/2016 privind înființarea Autorității pentru Reformă Feroviară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 53/2017,

în aplicarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.311/2021 privind aprobarea contractelor de servicii publice pentru perioada 1 ianuarie 2022—10 decembrie 2022 în transportul feroviar public de călători,

în temeiul art. 5 alin. (10) și art. 38 alin. (3¹) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 5 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 98/2017 privind organizarea și funcționarea Autorității de Reformă Feroviară și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 21/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor,

președintele Autorității pentru Reformă Feroviară emite următoarea decizie:

Art. 1. — Se aprobă Elementele principale ale contractelor de servicii publice de transport feroviar de călători, prevăzute în anexa nr. 1, precum și modul de aplicare a acestora, prevăzut în anexa nr. 2.

Art. 2. — Prevederile prezentei decizii se aplică de Autoritatea pentru Reformă Feroviară, conform prevederilor art. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului

nr. 62/2016 privind înființarea Autorității pentru Reformă Feroviară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 53/2017.

Art. 3. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezenta decizie.

Art. 4. — Prezenta decizie se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității pentru Reformă Feroviară,
Ștefan-Adrian Roșeanu

București, 1 martie 2022.
Nr. 23.

ANEXA Nr. 1

ELEMENTELE PRINCIPALE ale contractelor de servicii publice de transport feroviar de călători pentru perioada 1 ianuarie 2022—10 decembrie 2022

Art. 1. — (1) Începând cu data de 1 ianuarie 2022, compensația serviciilor publice pentru transportul feroviar de călători se acordă în conformitate cu prevederile art. 5 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 12/1998 privind transportul pe căile ferate române și reorganizarea Societății Naționale a Căilor Ferate Române, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Regulamentului (CE) nr. 1.370/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2007 privind serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 1.191/69 și 1.107/70 ale Consiliului, astfel:

a) diferențele dintre veniturile totale aferente transportului feroviar public de călători și cheltuielile eligibile pentru asigurarea obligației de serviciu public, la care se adaugă o cotă de profit de maximum 3%, calculat la cheltuieli eligibile. Compensația obligațiilor de serviciu public pentru transportul feroviar public de călători se stabilește pe baza indicatorului tren-km;

b) pentru fiecare operator de transport feroviar de călători, compensația anuală de serviciu public, care cuprinde cota de profit de maximum 3%, se stabilește fără a depăși 60% din totalul cheltuielilor eligibile pentru trenurile din categoria

Interregio și 87% din totalul cheltuielilor eligibile pentru trenurile din categoria Regio. Cheltuielile eligibile pe categorii de tren se calculează prin împărțirea cheltuielilor totale eligibile la numărul total de tren-km și, ulterior, înmulțirea valorii unitare obținute cu numărul de tren-km pe fiecare categorie de tren;

c) compensația nu poate depăși o sumă care corespunde efectului financiar net echivalent cu totalitatea efectelor, pozitive sau negative, ale conformării cu obligația de serviciu public asupra cheltuielilor și veniturilor operatorului de serviciu public. Efectele se evaluează comparând situația în care obligația de serviciu public este îndeplinită cu situația care ar fi existat dacă obligația nu ar fi fost îndeplinită. Pentru a calcula efectul financiar net, autoritatea contractantă se orientează după următorul mecanism:

- (i) cheltuielile suportate în legătură cu o obligație de serviciu public sau cu un set de obligații de serviciu public impuse de autoritatea contractantă/autoritățile contractante, obligații conținute în contractul de servicii publice și/sau într-o normă generală;
- (ii) minus eventualele efecte financiare pozitive generate în cadrul rețelei exploatare în temeiul obligației/obligațiilor de serviciu public în cauză;

- (iii) minus sumele încasate din tarife sau orice alte venituri generate în îndeplinirea obligației/obligațiilor de serviciu public în cauză;
- (iv) plus un profit rezonabil;
egal efectul financiar net;

d) pentru a evita compensarea în exces sau lipsa de compensare, la calculul efectului financiar net se iau în considerare efectele financiare măsurabile asupra serviciilor operatorului în cauză;

e) cheltuielile și veniturile trebuie calculate în conformitate cu normele contabile și fiscale în vigoare.

(2) Pentru a spori transparența și a evita subvențiile încrucișate, în cazul în care un operator de serviciu public nu exploatează doar servicii compensate care fac obiectul unor obligații de serviciu public de transport, ci se implică și în alte activități, conturile aferente serviciilor publice sus-menționate trebuie separate, astfel încât să îndeplinească cel puțin următoarele condiții:

- (i) conturile curente corespunzătoare fiecăreia dintre aceste activități trebuie să fie evidențiate separat, iar proporția activelor corespunzătoare și a cheltuielilor fixe aferente trebuie să fie alocată în conformitate cu normele contabile și fiscale în vigoare;
- (ii) toate cheltuielile variabile, o contribuție adecvată la cheltuielile fixe și un profit rezonabil legat de orice altă activitate a operatorului de serviciu public nu pot fi sub nicio formă imputate serviciului public în cauză;
- (iii) cheltuielile serviciului public trebuie să fie echilibrate pe baza veniturilor din exploatare și a plăților din partea autorităților publice, fără nicio posibilitate de transfer de venituri către un alt sector de activitate a operatorului de serviciu public.

(3) Valoarea preliminară a compensației de serviciu public se stabilește astfel:

a) valoarea preliminară a compensației de serviciu public acordată în perioada 1 ianuarie 2022—10 decembrie 2022, potrivit alin. (1), pentru obligația de serviciu public aprobată, stabilită potrivit legii, este de 1.589.223,452 mii lei, care include valoarea de 51.410,75774 mii lei, care reprezintă pachetul de servicii de rezervă pentru anul 2022;

b) valoarea preliminară poate fi modificată ulterior prin acte adiționale, în condițiile legii, cu evitarea supracompensării operatorilor de transport feroviar.

(4) Compensația se acordă proporțional cu gradul de realizare a indicatorului cantitativ (tren-km).

(5) Acordarea marjei de profit aferente compensației de serviciu public, de maximum 3%, se realizează în baza îndeplinirii:

- (i) indicatorului cantitativ (tren-km) și se acordă proporțional cu gradul de realizare a indicatorului, în limita unei cote de profit de maximum 1%;
- (ii) indicatorilor de calitate (punctualitate, grad de ocupare, anulare trenuri, disponibilitatea materialului rulant) și se acordă potrivit realizării fiecărui indicator în parte, în limita unei cote de profit de maximum 1%.
- (iii) indicatorului privind veniturile minime obligatorii calculate pe baza veniturilor înregistrate, în limita unei cote de profit de maximum 1%.

(6) Nerealizarea veniturilor minime obligatorii calculate pe baza veniturilor înregistrate, în perioada stărilor de urgență sau în situația introducerii unor zone de carantinare, pentru zonele în cauză, instituite conform legislației în vigoare, nu va conduce la penalizarea operatorului.

Art. 2. — Începând cu data de 1 ianuarie 2022, în contractele de servicii publice în transportul feroviar de călători se introduce un sistem de premiere/penalizare ce va fi aplicat pe baza îndeplinirii/neîndeplinirii unei serii de indicatori cantitativi și calitativi care sunt stabiliți în anexa nr. 2 la decizie, cu următoarele condiții:

1. valoarea pozitivă maximă a premiei este de 3% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului pentru a respecta profitul maxim legal de 3%;

2. valoarea negativă maximă a penalizărilor este de 3% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului pentru a nu afecta negativ calitatea serviciilor obligatorii;

3. efectul pozitiv sau negativ al sistemului de premiere/penalizare va fi luat în considerare atunci când se calculează compensația finală.

Art. 3. — Compania Națională de Căi Ferate „C.F.R.” — S.A., în calitate de administrator național al infrastructurii feroviare, va transmite prin adresă scrisă către Autoritatea pentru Reformă Feroviară (A.R.F.) situația volumului de tren-km realizat de fiecare operator de transport feroviar de călători, pe categorii de tren, și anexele cu situația volumului de tren-km realizat de fiecare operator de transport feroviar de călători, pe rute de circulație, care fac obiectul contractelor de servicii publice și al actelor adiționale încheiate.

Art. 4. — Responsabilitatea pentru datele și informațiile transmise A.R.F. de operatorii de transport feroviar de călători, inclusiv în ceea ce privește datele existente în sistemul propriu de ticketing, semnate cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat, revine acestora, în baza certificării fiecărui document prin semnăturile autorizate.

ANEXA Nr. 2

MODUL DE APLICARE

a Elementelor principale ale contractelor de servicii publice de transport feroviar de călători

I. Parametrii de performanță ai activității de transport feroviar de călători

a) Indicatori cantitativi

Indicatori	Termen de raportare	Conformare %	Punctaj	Premiere/Penalizare
Tren-km total (tren-km efectuați/tren-km programați * 100), din care*):	Trimestrial, cu detalieri pentru fiecare lună (raportare până în ultima zi lucrătoare a lunii următoare încheierii trimestrului)			
Tren-km — trenuri Interregio (IR) (mii)		Proportional cu gradul de realizare a indicatorului tren-km	20 puncte * procent realizare	0,50% * procent realizare * total cheltuieli eligibile
Tren-km — trenuri Regio (R) (mii)		Proportional cu gradul de realizare a indicatorului tren-km	20 puncte * procent realizare	0,50% * procent realizare * total cheltuieli eligibile

*) Procentul de profit se alocă, după caz, 1% trenurilor IR sau R pentru operatorul de transport feroviar (OTF) care are o singură categorie.

b) Indicatori de calitate

Indicatori	Termen de raportare	Conformare%	Punctaj	Premiere/Penalizare
PD — Punctualitatea la destinație (pondere minute aferente trenurilor întârziate din cauza OTF, raportate la minute total trenuri circulante) față de livret, din care :	Trimestrial, cu detalieri pentru fiecare lună (raportare până în ultima zi lucrătoare a lunii următoare încheierii trimestrului)	$\geq 90\%$ — îndeplinit $\geq 80\% < 90\%$ — îndeplinit 50% $< 80\%$ — neîndeplinit	20 de puncte 10 puncte 0 puncte	0,125% * total cheltuieli eligibile 0,05% * total cheltuieli eligibile 0% * total cheltuieli eligibile
IR				
	R	$\geq 90\%$ — îndeplinit $\geq 80\% < 90\%$ — îndeplinit 50% $< 80\%$ — neîndeplinit	20 de puncte 10 puncte 0 puncte	0,125% * total cheltuieli eligibile 0,05% * total cheltuieli eligibile 0% * total cheltuieli eligibile
GO — Grad de ocupare (călător-km/locuri-km oferite la vânzare) Grad de ocupare de referință (GO planificat), conform realizării în anul 2021 pe fiecare OTF	Trimestrial, cu detalieri pentru fiecare lună (raportare până în ultima zi lucrătoare a lunii următoare încheierii trimestrului)	$\geq 90\%$ — îndeplinit $\geq 80\% < 90\%$ — îndeplinit 50% $< 80\%$ — neîndeplinit	20 de puncte 10 puncte 0 puncte	0,125% * total cheltuieli eligibile 0,05% * total cheltuieli eligibile 0% * total cheltuieli eligibile
IR				
	R	$\geq 90\%$ — îndeplinit $\geq 80\% < 90\%$ — îndeplinit 50% $< 80\%$ — neîndeplinit	20 de puncte 10 puncte 0 puncte	0,125% * total cheltuieli eligibile 0,05% * total cheltuieli eligibile 0% * total cheltuieli eligibile
AT — Anulări de trenuri, față de livret (cu excepția celor radiate de Compania Națională de Căi Ferate „CFR” — S.A.), din care:	Trimestrial, cu detalieri pentru fiecare lună (raportare până în ultima zi lucrătoare a lunii următoare încheierii trimestrului)	$\leq 5\%$ — îndeplinit $> 5\% \leq 15\%$ — îndeplinit 50% $> 15\%$ — neîndeplinit	20 de puncte 10 puncte 0 puncte	0,125% * total cheltuieli eligibile 0,05% * total cheltuieli eligibile 0% * total cheltuieli eligibile
IR				
	R	$\leq 5\%$ — îndeplinit $> 5\% \leq 15\%$ — îndeplinit 50% $> 15\%$ — neîndeplinit	20 de puncte 10 puncte 0 puncte	0,125% * total cheltuieli eligibile 0,05% * total cheltuieli eligibile 0% * total cheltuieli eligibile
DMR — Disponibilitatea materialului rulant pentru îndeplinirea obligației de serviciu public (OSP) față de cel declarat la încheierea contractului de servicii publice (CSP)	Trimestrial, cu detalieri pentru fiecare lună (raportare până în ultima zi lucrătoare a lunii următoare încheierii trimestrului)	$\geq 95\%$ — îndeplinit $\geq 85\% < 95\%$ — îndeplinit 50% $< 85\%$ — neîndeplinit	20 de puncte 10 puncte 0 puncte	0,25% * total cheltuieli eligibile 0,10% * total cheltuieli eligibile 0% * total cheltuieli eligibile

c) Venituri minime obligatorii

VMO — Venituri minime obligatorii conform art. 11 alin. (3) din CSP	Anual			
IR		Venit minim obligatoriu realizat Venit minim obligatoriu nerealizat	20 de puncte 0 puncte	0,5% * total cheltuieli eligibile 0% * total cheltuieli eligibile
R		Venit minim obligatoriu realizat Venit minim obligatoriu nerealizat	20 de puncte 0 puncte	0,5% * total cheltuieli eligibile 0% * total cheltuieli eligibile

NOTĂ:

Procentul de profit se alocă, după caz, însumat, trenurilor IR sau R pentru OTF care are o singură categorie.

II. Calcularea și aplicarea indicatorilor cantitativi și de calitate

1. Plata, în baza sistemului de premiere/penalizare aferentă indicatorilor cantitativi și calitativi, se face anual în baza regularizării informațiilor colectate pe parcursul anului.

2. Plata, în baza sistemului de premiere/penalizare aferentă indicatorilor cantitativi, se realizează după următorul mecanism:

a) îndeplinirea indicatorilor cantitativi se raportează și se verifică trimestrial, defalcat pe fiecare categorie de tren inclusă în obligația de serviciu public;

b) pentru indicatorul cantitativ tren-km IR se aprobă plata unei cote-părți din 0,50%, proporțional cu gradul de realizare a indicatorului, din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

c) pentru indicatorul cantitativ tren-km R se aprobă plata unei cote-părți din 0,50%, proporțional cu gradul de realizare a indicatorului, din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

d) volumul de tren-km nerealizat din motive de forță majoră se raportează separat și este exceptat de la calculul îndeplinirii indicatorilor cantitativi din categoria căreia îi aparțin trenurile analizate.

3. Plata, în baza sistemului de premiere/penalizare aferentă indicatorilor de calitate PD — „Punctualitatea la destinație”, se realizează după următorul mecanism:

a) îndeplinirea indicatorilor de calitate PD se raportează și se verifică trimestrial, defalcat pe fiecare categorie de tren inclusă în obligația de serviciu public;

b) formula de calcul pentru stabilirea valorii PD este:

$$PD(\%) = 1 - \frac{\Sigma \text{ minute întârziere datorate OTF}}{\Sigma \text{ minute total trenuri programate conform livret}} \times 100$$

c) se consideră îndeplinit indicatorul de calitate PD dacă $PD \geq 90\%$;

d) se consideră îndeplinit 50% din indicatorul de calitate PD dacă $80\% \leq PD < 90\%$;

e) se consideră neîndeplinit indicatorul de calitate PD dacă $PD < 80\%$;

f) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate PD pentru trenuri IR se aprobă plata a 0,125% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

g) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate PD pentru trenuri IR 50% se aprobă plata a 0,05% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

h) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate PD pentru trenuri R se aprobă plata a 0,125% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

i) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate PD pentru trenuri R 50% se aprobă plata a 0,05% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

j) în cazul neîndeplinirii indicatorului de calitate PD pentru trenuri IR, operatorul de transport feroviar va primi 0% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

k) în cazul neîndeplinirii indicatorului de calitate PD pentru trenuri R, operatorul de transport feroviar va primi 0% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

l) minutele de punctualitate la destinație nerealizate din motive de forță majoră se raportează separat și sunt exceptate de la calculul îndeplinirii indicatorilor de calitate PD din categoria căreia îi aparțin trenurile analizate.

4. Plata, în baza sistemului de premiere/penalizare aferentă indicatorilor de calitate GO — „Grad de ocupare”, se realizează după următorul mecanism:

a) îndeplinirea indicatorilor de calitate GO se raportează și se verifică trimestrial, comparându-se cu valoarea planificată (asumată de OTF), defalcat pe fiecare categorie de tren inclusă în obligația de serviciu public;

b) formula de calcul pentru stabilirea valorii GO este:

$$GO_{realizat}(\%) = \frac{\Sigma \text{ călători-km}}{\Sigma \text{ locuri-km oferite la vânzare}} \times 100$$

$$GO(\%) = \frac{GO \text{ realizat}}{GO \text{ planificat}} \times 100$$

c) se consideră îndeplinit indicatorul de calitate GO dacă $GO \geq 90\%$;

d) se consideră îndeplinit 50% indicatorul de calitate GO dacă $80\% \leq GO < 90\%$;

e) se consideră neîndeplinit indicatorul de calitate GO dacă $GO < 80\%$;

f) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate GO pentru trenuri IR se aprobă plata a 0,125% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

g) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate GO pentru trenuri IR 50% se aprobă plata a 0,05% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

h) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate GO pentru trenuri R se aprobă plata a 0,125% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

i) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate GO pentru trenuri R 50% se aprobă plata a 0,05% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

j) în cazul neîndeplinirii indicatorului de calitate GO pentru trenuri IR, operatorul de transport feroviar va primi 0% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

k) în cazul neîndeplinirii indicatorului de calitate GO pentru trenuri R, operatorul de transport feroviar va primi 0% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

l) numărul de călători-km nerealizat din motive de forță majoră se raportează separat și este exceptat de la calculul îndeplinirii indicatorilor de calitate GO din categoria căreia îi aparțin trenurile analizate.

5. Plata, în baza sistemului de premiere/penalizare aferentă indicatorilor de calitate AT — „Anulări trenuri”, se realizează după următorul mecanism:

a) îndeplinirea indicatorilor de calitate AT se raportează și se verifică trimestrial, defalcat pe fiecare categorie de tren inclusă în obligația de serviciu public;

b) formula de calcul pentru stabilirea valorii AT este:

$$AT(\%) = \frac{\Sigma \text{număr trenuri anulate datorate OTF}}{\Sigma \text{număr total trenuri programate conform livret}} \times 100$$

c) se consideră îndeplinit indicatorul de calitate AT dacă $AT \leq 5\%$;

d) se consideră îndeplinit 50% indicatorul de calitate AT dacă $5\% < AT \leq 15\%$;

e) se consideră neîndeplinit indicatorul de calitate AT dacă $AT > 15\%$;

f) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate AT pentru trenuri IR se aprobă plata a 0,125% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

g) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate AT pentru trenuri IR 50% se aprobă plata a 0,05% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

h) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate AT pentru trenuri R se aprobă plata a 0,125% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

i) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate AT pentru trenuri R 50% se aprobă plata a 0,05% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

j) în cazul neîndeplinirii indicatorului de calitate AT pentru trenuri IR, operatorul de transport feroviar va primi 0% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

k) în cazul neîndeplinirii indicatorului de calitate AT pentru trenuri R, operatorul de transport feroviar va primi 0% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

l) numărul de trenuri anulate din motive de forță majoră se raportează separat și este exceptat de la calculul îndeplinirii indicatorilor de calitate AT din categoria căreia îi aparțin trenurile analizate.

6. Plata, în baza sistemului de premiere/penalizare aferentă indicatorului de calitate DMR — „Disponibilitatea materialului rulant”, se realizează după următorul mecanism:

a) îndeplinirea indicatorului de calitate DMR se raportează și se verifică trimestrial, defalcat pe fiecare categorie de tren inclusă în obligația de serviciu public;

b) formula de calcul pentru stabilirea valorii DMR este:

$$DMR(\%) = \frac{\Sigma \text{număr vehicule feroviare active/zi}}{\Sigma \text{număr vehicule feroviare în parc activ declarat la semnarea CSP}} \times 100$$

c) se consideră îndeplinit indicatorul de calitate DMR dacă $DMR \geq 95\%$;

d) se consideră îndeplinit 50% indicatorul de calitate DMR dacă $85\% \leq DMR < 95\%$;

e) se consideră neîndeplinit indicatorul de calitate DMR dacă $DMR < 80\%$;

f) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate DMR se aprobă plata a 0,25% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

g) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate DMR 50% se aprobă plata a 0,10% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

h) în cazul neîndeplinirii indicatorului de calitate DMR, operatorul de transport feroviar va primi 0% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

i) disponibilitatea materialului rulant nerealizată din motive de forță majoră se raportează separat și este exceptată de la calculul îndeplinirii indicatorului de calitate DMR.

7. Plata, în baza sistemului de premiere/penalizare aferentă indicatorilor de calitate VMO — „Venituri minime obligatorii”, se realizează după următorul mecanism:

a) îndeplinirea indicatorilor de calitate VMO se raportează și se verifică anual, defalcat pe fiecare categorie de tren inclusă în obligația de serviciu public;

b) se consideră îndeplinit indicatorul de calitate VMO raportat în condițiile atingerii unui procent de 100% din veniturile minime obligatorii calculate pe baza veniturilor înregistrate în anul 2021;

c) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate VMO pentru trenuri IR se aprobă plata a 0,50% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

d) în cazul îndeplinirii indicatorului de calitate VMO pentru trenuri R se aprobă plata a 0,50% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

e) în cazul neîndeplinirii indicatorului de calitate VMO pentru trenuri IR, operatorul de transport feroviar va primi 0% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

f) în cazul neîndeplinirii indicatorului de calitate VMO pentru trenuri R, operatorul de transport feroviar va primi 0% din cheltuielile eligibile stabilite la semnarea contractului;

g) veniturile minime obligatorii nerealizate în perioada de urgență sau în situația introducerii unor zone de carantinare se raportează separat și sunt exceptate de la calculul îndeplinirii indicatorilor de calitate VMO din categoria căreia îi aparțin trenurile analizate.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 2

din 27 ianuarie 2022

Dosar nr. 2.749/1/2021

Daniel Grădinaru — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Oana Burnel — judecător la Secția penală
Maricela Cobzariu — judecător la Secția penală
Mircea Mugurel Șelea — judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile — judecător la Secția penală
Simona Elena Cîrnaru — judecător la Secția penală
Ioana Alina Ilie — judecător la Secția penală
Rodica Cosma — judecător la Secția penală
Ana Hermina Iancu — judecător la Secția penală

Pe rol se află soluționarea sesizării formulate de către Curtea de Apel Timișoara, în baza art. 476 alin. (1) raportat la art. 475 din Codul de procedură penală, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă în interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală poate fi îndreptată și împotriva unei hotărâri penale definitive, dar care nu soluționează fondul acțiunii penale.”

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) raportat la art. 473 alin. (8) din Codul de procedură penală și art. 36 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

Ședința este prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Daniel Grădinaru.

La ședința de judecată participă doamna Adina Andreea Ciuhan Teodoru, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 38 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Eucarie Ecaterina Nicoleta, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit în cauză de către judecătorul-raportor, acesta fiind comunicat părților potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

Totodată, s-a învederat că, urmare a solicitărilor formulate în temeiul art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, la dosarul cauzei au fost depuse puncte de vedere asupra problemei de drept deduse dezlegării.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, domnul judecător Daniel Grădinaru, a acordat cuvântul în dezbateri.

Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Nicoleta Ecaterina Eucarie, având cuvântul referitor la chestiunea de drept supusă dezlegării, în temeiul art. 475—477 din Codul de procedură

penală, a susținut că în speță sunt îndeplinite condițiile prevăzute cumulativ de legiuitor pentru admiterea sesizării, inclusiv sub aspectul existenței unei veritabile probleme de drept ce se cere a fi explicitată.

Doamna procuror a solicitat pronunțarea unei hotărâri prin care să se statueze că o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală nu poate fi îndreptată împotriva unei hotărâri penale definitive care nu soluționează fondul acțiunii penale, respectiv cea pronunțată în procedura camerei preliminare.

În argumentarea punctului de vedere, doamna procuror a susținut că doctrina de specialitate a relevat că, pentru a fi incident acest caz de revizuire, este necesar ca hotărârile care nu se pot concilia să conțină o rezolvare a fondului cauzei, deoarece finalitatea revizuirii constă în înlăturarea unei erori judiciare.

De asemenea, instanța supremă a statuat că revizuirea constituie o cale extraordinară de atac care poate fi exercitată împotriva hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de instanțele penale, având caracterul unei căi de atac de retractare care permite instanței penale să revină asupra propriei sale hotărâri și, în același timp, caracterul unei căi de atac de fapt, prin care sunt constatate și înlăturate erorile judiciare în rezolvarea cauzelor penale.

Astfel, cazul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală este supus îndeplinirii acestei condiții, suplimentar acesta presupunând existența a cel puțin două hotărâri penale definitive care nu se pot concilia.

Pe de altă parte, rolul procedurii de cameră preliminară este acela de filtru, vizând aspecte exclusiv de legalitate asupra cauzei penale, filtru exercitat după trimiterea în judecată și până la momentul începerii judecății, în cursul acestei proceduri neanalizându-se temeinicia acuzației, substanța probelor ori numărul lor.

Prin urmare, în procedura de cameră preliminară se verifică îndeplinirea unor condiții de drept, or calea extraordinară de atac a revizuirii privește hotărâri în care eroarea de judecată rezultă din elemente de fapt.

Un argument în plus a fost acela că soluțiile care pot fi pronunțate pe această cale extraordinară de atac sunt cele prevăzute de art. 395—399 din Codul de procedură penală, fiind specifice etapei judecății și nu camerei preliminare, astfel cum statuează art. 462 alin. (1) din Codul de procedură penală.

Cu referire la Decizia nr. 68 din data de 3 noiembrie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, prin care s-a stabilit că „o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală poate fi îndreptată și împotriva unei hotărâri penale definitive, pronunțate în soluționarea unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală”, doamna procuror a susținut că nu își găsește aplicabilitatea în situația descrisă, instanța supremă limitând răspunsul strict la chestiunea de drept adecvată circumstanțelor speței.

Constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterile închise, iar Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a reținut dosarul în pronunțare.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE,
deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Prin încheierea din ședința publică din data de 19 octombrie 2021, Curtea de Apel Timișoara, în majoritate, în baza art. 476 alin. (1) raportat la art. 475 din Codul de procedură penală a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă în interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală poate fi îndreptată și împotriva unei hotărâri penale definitive, dar care nu soluționează fondul acțiunii penale.”

II. Expunerea succintă a cauzei

Prin Sentința penală nr. 316/2021 din 18 mai 2021 pronunțată în Dosarul nr. 392/30/2021 de Tribunalul T. în baza art. 459 alin. (5) din Codul de procedură penală, raportat la art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală, a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire formulată de revizuentul I. P. N. cu privire la Încheierea penală din data de 6 octombrie 2015 a Tribunalului T., pronunțată în Dosarul nr. 6.310/30/2015/a5, definitivă prin Încheierea penală nr. 126/CP/CP din data de 9 noiembrie 2015 a Curții de Apel T. și cu privire la Încheierea penală din data de 7 mai 2019 și Încheierea penală nr. 131 din 4 iunie 2019 ale Tribunalului A., pronunțate în Dosarul nr. 8.023/30/2017/a1, definitive prin Încheierea penală nr. 121/CO/CP din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel T., pronunțată în Dosarul nr. 654/59/2019.

Pentru a pronunța această soluție s-a reținut că prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului T., la data de 1 februarie 2021 revizuentul I. P. N. a formulat cerere de revizuire cu privire la Încheierea penală din data de 6 octombrie 2015 a Tribunalului T., pronunțată în Dosarul nr. 6.310/30/2015/a5, definitivă prin Încheierea penală nr. 126/CP/CP din data de 9 noiembrie 2015 a Curții de Apel T. și cu privire la Încheierea penală din data de 7 mai 2019 și Încheierea penală nr. 131 din 4 iunie 2019 ale Tribunalului A., pronunțate în Dosarul nr. 8.023/30/2017/a1, definitive prin Încheierea penală nr. 121/CO/CP din 14 octombrie 2019 a Curții de Apel T., pronunțată în Dosarul nr. 654/59/2019, prin care a solicitat în temeiul dispozițiilor art. 459 din Codul de procedură penală să se dispună admiterea în principiu a cererii de revizuire, iar, în temeiul art. 462 alin. (1) din Codul de procedură penală, anularea hotărârilor individualizate mai sus și rejudecarea cauzelor cu consecința pronunțării unor hotărâri legale.

În motivarea cererii de revizuire s-a arătat că în cadrul unui prim proces penal, prin Rechizitoriul nr. 79/P/2015 din 11 august 2015 întocmit de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — D.N.A. — Serviciul Teritorial T., s-a dispus trimiterea în judecată a revizuentului pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de influență prevăzută de art. 291 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 6 din Legea nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.

În faza camerei preliminare, judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului T., prin Încheierea finală de cameră preliminară din 6 octombrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 6.310/30/2015/a5, a respins cererile și excepțiile invocate de către revizuent, prin apărător, privind nulitatea actului de

sesizare și nelegalitatea unor probe administrate și acte efectuate în faza de urmărire penală, a constatat legalitatea sesizării instanței cu Rechizitoriul nr. 79/P/2015 din data de 11 august 2015 emis de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial T., a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și a dispus începerea judecării cauzei.

Împotriva acestei încheieri a fost formulată contestație, Curtea de Apel T. respingând ca nefondată contestația prin Încheierea finală de cameră preliminară din 9 noiembrie 2015.

În cadrul unui al doilea proces penal, prin Rechizitoriul nr. 76/P/2015 din 26 septembrie 2017 întocmit de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția Națională Anticorupție — Serviciul Teritorial T., s-a dispus trimiterea în judecată a revizuentului pentru săvârșirea infracțiunilor de trafic de influență în formă continuată prevăzută de art. 35 alin. (1) raportat la art. 291 din Codul penal cu aplicarea art. 6 din Legea nr. 78/2000 și trafic de influență prevăzută de art. 291 din Codul penal cu aplicarea art. 6 din Legea nr. 78/2000.

În faza de cameră preliminară, judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului T. a dispus, prin Încheierea finală de cameră preliminară din 15 decembrie 2017 pronunțată în Dosarul nr. 8.023/30/2017/a1, respingerea tuturor cererilor și excepțiilor invocate de inculpați privind nelegalitatea actului de sesizare, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală, a constatat legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și a dispus începerea judecării.

Împotriva acestei încheieri inculpații au formulat contestații. Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Curții de Apel T. a admis contestațiile prin Încheierea de cameră preliminară nr. 71/CO/CP din 21 mai 2018, desființând Încheierea penală din 15 decembrie 2017 pronunțată de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului T. în Dosarul nr. 8.023/30/2017/a1, a admis excepția de necompetență teritorială a Tribunalului T. și a declinat competența de soluționare a cauzei în favoarea Tribunalului A.

Judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului A., prin Încheierea penală din 7 mai 2019, a admis excepțiile formulate de inculpați privind legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală cu referire la măsurile de supraveghere tehnică și a constatat nulitatea absolută a punerii în executare a măsurilor de supraveghere dispuse prin Încheierea penală nr. 119/ST/A din 29 mai 2015 a judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului T. și prelungite prin Încheierea penală nr. 156/ST/A din 26 iunie 2015 a judecătorului de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului T. și efectuate în baza mandatelor de supraveghere tehnică nr. 389/A din 29 mai 2015, nr. 390/A din 29 mai 2015, nr. 391/A din 29 mai 2015, nr. 392/A din 29 mai 2015, nr. 393/A din 29 mai 2015, nr. 394/A din 29 mai 2015, emise de judecătorul de drepturi și libertăți din cadrul Tribunalului T., a exclus din materialul probatoriu toate procesele-verbale de consemnare a rezultatelor activităților de supraveghere menționate și a dispus îndepărtarea de la dosarul cauzei a acestor mijloace de probă și a suporturilor care conțin rezultatul activităților de supraveghere tehnică, a respins în rest cererile și excepțiile invocate, iar prin Încheierea nr. 131/2019 din 4 iunie 2019 a dispus începerea judecării.

Împotriva Încheierii de cameră preliminară nr. 131/2019 din data de 4 iunie 2019, respectiv a Încheierii de cameră preliminară din data de 7 mai 2019, în ceea ce privește respingerea cererilor și excepțiilor formulate de revizuent, ambele pronunțate de către judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului A. — Secția penală, în cauza ce a format obiectul Dosarului cu nr. 8.023/30/2017/a1, D.N.A. — Serviciul Teritorial T. și inculpații au formulat contestații.

Judecătoria de cameră preliminară din cadrul Curții de Apel T., prin Încheierea nr. 121/CO/CP din 14 octombrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 654/59/2019, și prin Încheierea de îndreptare a erorii materiale strecurate în minuta și dispozitivul Încheierii penale nr. 121 din 14 octombrie 2019, pronunțate de Curtea de Apel T. în Dosarul nr. 654/59/2019, au respins contestația formulată de D.N.A. — Serviciul Teritorial T., însă au admis contestațiile inculpaților, au desființat în parte încheierea contestată și, rejudecând, au constatat nulitatea următoarelor mijloace de probă administrate în faza de urmărire penală: procesul-verbal de redare a unor convorbiri ambientale din data de 22 iunie 2015, întocmit la data de 21 iulie 2015; procesul-verbal de redare a unor convorbiri ambientale din data de 22 iulie 2015, întocmit la data de 23 iulie 2015; procesul-verbal de redare a unor convorbiri ambientale din data de 24 iulie 2015, întocmit la data de 25 iulie 2015, toate preluate, în copie, din Dosarul nr. 79/P/2015 al D.N.A. — Serviciul Teritorial T., prin procesul-verbal întocmit de organele de urmărire penală la data de 22 august 2017, și au exclus probele constând în convorbirile consemnate în cuprinsul celor trei procese-verbale.

Revizuentul a considerat că în cauză este incident motivul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală, în acest sens, apreciindu-se că încheierile de cameră preliminară pronunțate în cele două cauze menționate mai sus (dosarele nr. 6.310/30/2015/a5 și nr. 8.023/30/2017/a1) nu se pot concilia, fiind în situația inconciliabilității Încheierea finală de cameră preliminară din 6 octombrie 2015, pronunțată de Tribunalul T. în Dosarul nr. 6.310/30/2015/a5, rămasă definitivă prin Încheierea din 9 noiembrie 2015, pronunțată de Curtea de Apel T. în același dosar, și Încheierea finală de cameră preliminară nr. 131 din 7 mai 2019, pronunțată de Tribunalul A. în Dosarul nr. 8.023/30/2017/a1, rămasă definitivă prin Încheierea nr. 121/CO/CP din 14 octombrie 2019, pronunțată de Curtea de Apel T. în Dosarul nr. 654/59/2019.

S-a arătat faptul că, prin procesul-verbal din 22 august 2017, organul de cercetare penală din cadrul D.N.A. — Serviciul Teritorial T., în cursul urmăririi penale, în Dosarul nr. 75/P/2015, reunit ulterior cu Dosarul nr. 76/P/2015, astfel cum rezultă din Ordonanța procurorului din 12 aprilie 2016 emisă în Dosarul nr. 75/P/2015, au fost preluate următoarele mijloace de probă din primul dosar (Dosarul nr. 79/P/2015): procesul-verbal de redare a unor convorbiri ambientale din data de 22 iunie 2015, întocmit la data de 21 iulie 2015; procesul-verbal de redare a unor convorbiri ambientale din data de 22 iulie 2015, întocmit la data de 23 iulie 2015, și procesul-verbal de redare a unor convorbiri ambientale din data de 24 iulie 2015, întocmit la data de 25 iulie 2015.

Astfel, în Dosarul nr. 8.023/30/2017/a1 a fost constatată, de judecătorul de cameră preliminară, nulitatea absolută a punerii în executare a măsurilor de supraveghere tehnică, excluzându-se din materialul probator toate procesele-verbale de consemnare a rezultatelor activităților de supraveghere menționate și dispunându-se îndepărtarea de la dosarul cauzei a acestor mijloace de probă și a suporturilor care conțin rezultatul activităților de supraveghere tehnică (inclusiv a celor preluate prin procesul-verbal din 22 august 2017, întocmit de D.N.A. — Serviciul Teritorial Timișoara din Dosarul nr. 79/P/2015).

Pe de altă parte, aceleași mijloace de probă au fost apreciate ca fiind administrate cu respectarea prevederilor legale în Dosarul nr. 6.310/30/2015/a5, nefiind excluse, fiind întemeiată soluția de condamnare a revizuentului în Dosarul nr. 6.310/30/2015.

Tribunalul a respins cererea de revizuire ca inadmisibilă, reținând că pretinsul caracter ireconciliabil vizează două hotărâri judecătorești pronunțate în faza camerei preliminare care nu

constituie hotărâri prin care s-a soluționat conflictul de drept penal substanțial și prin urmare nu pot face obiectul unei revizuirii.

În acest sens s-a reținut că încheierile judecătorești de cameră preliminară prin care soluționează și se pronunță cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală nu sunt hotărâri care conțin o rezolvare a raportului juridic de drept penal substanțial.

Împotriva Sentinței penale nr. 316/2021 din 18 mai 2021, pronunțată în Dosarul nr. 392/30/2021, revizuentul a formulat contestație, arătând printre altele că potrivit art. 453 din Codul de procedură penală hotărârile judecătorești pot fi supuse revizuirii cu privire la latura penală a cauzei, legea nefăcând nicio distincție cu privire la aspectul dacă prin acestea s-a soluționat sau nu conflictul de drept penal substanțial, invocând în acest sens și practica recentă a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală (Încheierea nr. 37 din 19 ianuarie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 5.920/2/2014, și Încheierea nr. 1.068 din 10 decembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 5.594/2/2014).

În fața Curții de Apel T., în calea de atac a contestației, revizuentul a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală, susținând că, potrivit art. 453 din Codul de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse revizuirii cu privire la latura penală a cauzei, legea nefăcând nicio distincție cu privire la aspectul dacă prin acestea s-a soluționat sau nu conflictul de drept penal substanțial. Cu toate acestea, practica judiciară, dar și o parte a literaturii de specialitate au statuat că motivul de revizuire de la art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală poate fi invocat numai atunci când se supun revizuirii hotărâri care privesc fondul cauzei; situație în care adăugarea la textul legii a condiției ca hotărârea supusă revizuirii să privească fondul cauzei aduce atingere următoarelor prevederi constituționale: art. 1 alin. (5), art. 21 alin. (1) și (2), art. 23 alin. (12), art. 124 alin. (1) și (3), art. 126 alin. (2) și art. 129.

III. **Punctul de vedere al completului de judecată**

În opinia instanței de trimitere, *în majoritate*, în condițiile art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală, **o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală poate fi îndreptată și împotriva hotărârilor penale definitive, dar care nu soluționează fondul acțiunii penale.**

În susținerea punctului de vedere s-a arătat că prin Decizia nr. 68 din 3 noiembrie 2020 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală s-a stabilit că, *„în interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală, o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală poate fi îndreptată și împotriva unei hotărâri penale definitive, pronunțate în soluționarea unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală.”*

În considerentele acestei decizii s-a reținut printre altele că: *„Un alt argument de text în sensul că dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală pot fi invocate și în ipoteza unei hotărâri penale definitive prin care nu s-a soluționat fondul acțiunii penale, pronunțate în soluționarea unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală, îl reprezintă dispozițiile art. 453 alin. (4) teza a II-a din Codul de procedură penală, în conformitate cu care cazurile de revizuire prevăzute de art. 453 alin. (1) lit. b)—d) și f) din Codul de procedură penală constituie motive de revizuire dacă au dus la pronunțarea unei hotărâri nelegale sau netemeinice.*

În mod distinct, *dispozițiile art. 453 alin. (4) teza I din Codul de procedură penală fac referire la netemeinicia hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal doar pentru cazul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală*, în conformitate cu care revizuirea poate fi cerută când s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză.

Din interpretarea teleologică a dispozițiilor art. 453 alin. (4) teza I și teza a II-a din Codul de procedură penală rezultă posibilitatea exercitării căii extraordinare de atac a revizuirii, în baza art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, împotriva unei hotărâri definitive în vederea remedierii aspectelor de nelegalitate ce decurg din încălcarea unei dispoziții constituționale pe care s-a întemeiat hotărârea. (...)

În practica judiciară și în doctrină au fost exprimate în mod constant soluții și opinii conform cărora cazul de revizuire de la art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală vizează numai situația hotărârilor judecătorești definitive ireconciliabile prin care s-a soluționat conflictul de drept substanțial.

În doctrina recentă (*Procedură penală. Partea specială*, ediția a 6-a, autor M. Udroui, pag. 633, 644) s-a reținut că în practica instanței supreme s-a permis utilizarea acestui caz de revizuire și în ipoteza existenței unor hotărâri judecătorești definitive care nu se pot conclia în materia aplicării legii penale mai favorabile *post sententiam* în temeiul art. 6 din Codul penal; situație în care caracterul ireconciliabil al hotărârilor judecătorești în principiu trebuie să vizeze starea de fapt reținută. Prin excepție, această ireconciliabilitate poate privi și situații de drept diferite, întemeiate pe aceeași bază factuală.

Curtea de Apel Timișoara a reținut că asigurarea egalității în fața legii și interpretarea și aplicarea uniformă a acesteia nu ar trebui să conducă la rigiditatea legii și nici să creeze obstacole în evoluția ei. Astfel, curtea de apel a reținut că legea poate fi privită ca un organism viu, situație în care evoluția jurisprudenței nu este, în sine, contrară bunei administrări a justiției, pentru că faptul de a nu dezvolta și adapta jurisprudența riscă să obstrucționeze orice reformă sau îmbunătățire, iar evoluția societății poate reclama o nouă interpretare a legii și, deci, o schimbare de jurisprudență (CEDO, *Sahin și Sahin c. Turcia*, 13279/05, 20 octombrie 2011).

Totodată, Curtea de Apel Timișoara a reținut că prin revizuire se poate aduce atingere autorității de lucru judecat a hotărârilor judecătorești definitive, situație în care legiuitorul a prevăzut în mod expres cazurile în care această cale de atac este admisibilă, reglementându-le prin art. 453 din Codul de procedură penală.

Legalitatea căilor de atac presupune faptul că o hotărâre judecătorească nu poate fi supusă decât căilor de atac prevăzute de lege și nu se pot folosi alte mijloace procedurale în scopul de a se obține reformarea sau retractarea unei hotărâri judecătorești. Recunoașterea unei căi de atac în alte situații decât cele prevăzute de legea procesuală ori extinderea competenței atribuite prin lege constituie o încălcare a principiului legalității căilor de atac, precum și a principiului constituțional al egalității în fața legii (Decizia penală nr. 1.780 din data de 25 iunie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție).

Hotărârea judecătorească, având autoritate de lucru judecat, răspunde nevoii de securitate juridică, părțile având obligația să se supună efectelor obligatorii ale actului jurisdicțional, fără posibilitatea de a mai pune în discuție ceea ce s-a stabilit deja pe calea judecătii. Prin urmare, hotărârea judecătorească definitivă se situează în sfera actelor de autoritate publică, fiind investită cu o eficiență specifică de către ordinea normativă constituțională.

Totodată, instanța de trimitere a reținut că din considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 126 din 3 martie 2016, paragrafele 31 și 32, rezultă că: „*Instanțele superioare nu trebuie să își folosească dreptul de reformare decât pentru a corecta erorile de fapt sau de drept și erorile judiciare, și nu pentru a proceda la o nouă analiză a cauzei*”, precum și că „*hotărârea întemeiată pe o eroare judiciară nu trebuie să își prelungească existența, chiar dacă este investită cu puterea lucrului judecat, revizuirea — cale de atac extraordinară — având tocmai rolul de a atrage anularea hotărârilor în care judecata s-a bazat pe o eroare de fapt (...)*”.

În aprecierea Curții de Apel Timișoara, pentru a fi în fața cazului de revizuire de la art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură sunt necesare întrunirea următoarelor condiții:

— să existe două sau mai multe hotărâri judecătorești definitive;

— acestea să fie ireconciliabile, aspect care de regulă vizează starea de fapt reținută; dar aceasta poate privi și situații de drept diferite, întemeiate pe aceeași bază factuală.

Din chiar considerentele Deciziei nr. 68 din 3 noiembrie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, rezultă că cazurile de revizuire prevăzute de art. 453 alin. (1) lit. b)—d) și f) din Codul de procedură penală constituie motive de revizuire dacă au dus la pronunțarea unei hotărâri nelegale sau netemeinice, iar cazul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală constituie motiv de revizuire dacă a dus la pronunțarea unei hotărâri netemeinice.

Ca urmare, instanța supremă a statuat, contrar jurisprudenței și doctrinei anterioare, că în cazurile de la art. 453 alin. (1) lit. b)—d) și f) din Codul de procedură penală nu doar hotărârile prin care se soluționează fondul acțiunii penale pot fi revizuite, ci și cele nelegale care nu soluționează acțiunea penală.

Înalta Curte de Casație și Justiție nu a analizat și nici nu se poate deduce din considerentele Deciziei nr. 68/2020 dacă în cazul de la art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală hotărârile definitive prin care nu se soluționează fondul acțiunii penale pot fi revizuite.

Este în spiritul dreptului la un proces echitabil ca părțile să poată solicita și obține reformarea hotărârilor judecătorești ireconciliabile care privesc situații de drept diferite, întemeiate pe aceeași bază factuală, fără însă a soluționa fondul acțiunii penale.

Scopul interpretării unei norme juridice procesual penale constă în a vedea care este sfera relațiilor sociale cărora li se aplică norma, conținutul interpretării fiind tocmai stabilirea sensului voinței legiuitorului, exprimată în norma procesual penală supusă interpretării.

Printr-o interpretare sistematică se impune determinarea sensului noimei în contextul ansamblului normelor de drept, cu care aceasta se află în relație obiectivă. Într-o astfel de interpretare, norma respectivă nu trebuie privită în mod izolat. Mai mult, ea trebuie privită ca o componentă unitară a unui context. Normele penale așezate de legiuitor într-un context obiectiv trebuie să fie interpretate în așa fel încât să fie compatibile, în mod logic, unele cu celelalte. Printr-o interpretare teleologică se identifică obiectivul urmărit prin reglementare. Interpretarea trebuie să asigure existența noimei și acoperirea tuturor situațiilor pentru care a fost emisă norma.

În raport cu cele de mai sus, Curtea de apel a constatat că nu există niciun raționament logico-juridic pentru care hotărârile judecătorești contradictorii și care nu soluționează fondul acțiunii penale să nu poată fi supuse revizuirii în condițiile art. 453 alin. 1 lit. e) din Codul de procedură penală, mai ales că alin. (5) al

art. 453 din Codul de procedură penală stipulează expres că „toate” hotărârile judecătorești care nu se pot concilia sunt supuse revizuirii, fără a face o nuanțare a obiectului acestora ca în cazurile de la alin. (1) lit. b)—d) și f), respectiv lit. a), nuanțare regăsită la alin. (4) al aceluiași articol.

În opinia separată s-a susținut că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

Astfel, cu privire la chestiunea supusă dezlegării, în opinie minoritară, s-a susținut că, prin Decizia nr. 68/2020, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a statuat implicit, stabilind că în interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală poate fi îndreptată și împotriva unei hotărâri penale definitive, pronunțate în soluționarea unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală.

IV. Opinia instanțelor judecătorești

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-a solicitat punctul de vedere al instanțelor judecătorești asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

Examinând punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele arondate, precum și jurisprudența atașată acestora ce au fost transmise instanței supreme referitoare la chestiunea de drept supusă dezlegării, a rezultat o practică neunitară.

IV.1. Într-o primă opinie, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Timișoara, Tribunalul Timiș, Judecătoria Lugoj, Judecătoria Timișoara, Judecătoria Reșița, Judecătoria Caransebeș, Judecătoria Oravița, Judecătoria Moldova Nouă, Curtea de Apel Galați, Tribunalul Galați, Curtea de Apel Iași, Tribunalul Iași, Judecătoria Iași, Tribunalul Vaslui, Judecătoria Bârlad, Tribunalul Ilfov, Judecătoria Giurgiu, Judecătoria Bolintin-Vale, Tribunalul Teleorman, Judecătoria Roșiori de Vede, Judecătoria Videle, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Zimnicea, Judecătoria Turnu Măgurele, Tribunalul Dolj și Tribunalul Prahova au susținut că, în interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală, în cazul în care o cerere de revizuire este întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală, aceasta poate fi îndreptată și împotriva unei hotărâri penale definitive care nu soluționează fondul cauzei, având în vedere aplicarea în acest sens a Deciziei nr. 68 din 3 noiembrie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală din considerentele căreia se desprind următoarele: „Un alt argument de text în sensul că dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală pot fi invocate și în ipoteza unei hotărâri penale definitive prin care nu s-a soluționat fondul acțiunii penale, pronunțate în soluționarea unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală, *il reprezintă dispozițiile art. 453 alin. (4) teza a II-a din Codul de procedură penală, în conformitate cu care cazurile de revizuire prevăzute de art. 453 alin. (1) lit. b)—d) și f) din Codul de procedură penală constituie motive de revizuire dacă au dus la pronunțarea unei hotărâri nelegale sau netemeinice.*”

În materialul transmis în susținerea acestei opinii au fost anexate următoarele hotărâri judecătorești: Decizia penală nr. 573/CO din 5 noiembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 43.886/3/2014 și Decizia penală nr. 1.588/A din 6 decembrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 26.903/3/2018 — ale Curții de Apel București — Secția a II-a penală; Sentința penală nr. 248

din data de 10 decembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 2.458/93/2015 al Tribunalului Ilfov — Secția penală (definitivă prin Decizia penală nr. 123/C din 1 martie 2016 a Curții de Apel București — Secția I penală).

IV.2. Într-o altă orientare a jurisprudenței, Curtea de Apel Oradea, Tribunalul Bihor, Judecătoria Oradea, Curtea de Apel Pitești, Tribunalul Caraș-Severin, Tribunalul Arad, Judecătoria Huși, Judecătoria Vaslui, Judecătoria Deta, Tribunalul București, Judecătoria Călărași, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Giurgiu, Curtea de Apel Craiova, Tribunalul Gorj, Judecătoria Târgu Jiu, Judecătoria Târgu Cărbunești, Judecătoria Motru, Judecătoria Novaci, Judecătoria Caracal, Judecătoria Pogoanele, Tribunalul Buzău, Judecătoria Ploiești, Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Bacău și Judecătoria Brașov au opinat că împotriva unei hotărâri penale definitive care nu soluționează fondul acțiunii penale nu poate fi formulată o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală.

În materialul transmis de curțile de apel, în susținerea acestei opinii au fost identificate următoarele hotărâri judecătorești: Sentința penală nr. 825 din 10 decembrie 2019, pronunțată de Judecătoria Deta, Sentința penală nr. 81C din 13 mai 2016, pronunțată de Judecătoria Huși, Sentința penală nr. 149 C din 3 iunie 2020, pronunțată de Judecătoria Huși, Decizia penală nr. 1.146 din 18 decembrie 2019, pronunțată de Curtea de Apel Suceava — Secția penală și pentru cauze cu minori, Decizia penală nr. 1.146/A/2021 din data de 6 octombrie 2021, pronunțată de Curtea de Apel Cluj — Secția penală și de minori, Sentința din 29 aprilie 2014, pronunțată de Judecătoria Târgu Cărbunești, Sentința din 6 mai 2014, pronunțată de Judecătoria Târgu Cărbunești.

V. Opinia specialiștilor consultați

În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

V.1. Universitatea Babeș Bolyai, Facultatea de Drept, prin conferențiar universitar doctor Daniel Nițu, cu referire la admisibilitatea sesizării, în esență a susținut că aceasta privește o chestiune de drept formulată în termeni similari celei analizate în Decizia nr. 68 din 3 noiembrie 2020, pronunțată de Înalta Curte, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.

În ceea ce privește chestiunea de drept ce constituie obiectul prezentei cauze, s-a apreciat că nu pot fi aplicate prin analogie raționamentul și soluția pronunțată prin Decizia nr. 68 din 3 noiembrie 2020 referitoare la interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală, decizie prin care Înalta Curte de Casație și Justiție a stabilit: „în interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală, o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală poate fi îndreptată și împotriva unei hotărâri penale definitive, pronunțate în soluționarea unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală”.

Pentru a pronunța hotărârea anterior menționată, Înalta Curte de Casație și Justiție a avut în vedere două argumente principale care pot fi reținute însă și în prezenta cauză.

Astfel, spre deosebire de ipoteza ce a condus la pronunțarea Deciziei nr. 68 din 3 noiembrie 2020, hotărârea pronunțată în procedura de cameră preliminară nu poate fi inclusă în noțiunea de „latură penală”, așa cum aceasta este înțeleasă în contextul reglementărilor privind revizuirea.

În contextul reglementărilor privind revizuirea, art. 462 din Codul de procedură penală, dispozițiile art. 452 alin. (1) și

art. 453 alin. (1) lit. e) trebuie interpretate în sensul că pot constitui obiect al revizuirii acele hotărâri judecătorești definitive prin care instanța a rezolvat acțiunea penală.

Astfel, potrivit art. 14 alin. (1) din Codul de procedură penală, acțiunea penală are ca obiect tragerea la răspundere penală a persoanelor care au săvârșit infracțiuni, iar, potrivit art. 396 alin. (1) din Codul de procedură penală, instanța soluționează acțiunea penală prin luarea unei decizii asupra învinuirii aduse inculpatului și pronunțarea unei soluții de condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei, amânare a aplicării pedepsei, achitare sau încetare a procesului penal.

Potrivit art. 342 din Codul de procedură penală, „Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală”. În acest sens, obiectul procedurii de cameră preliminară este distinct de soluționarea acțiunii penale în sensul art. 396 din Codul de procedură penală.

Din analiza contextului reglementărilor privind revizuirea, în interpretarea art. 452 alin. (1) și art. 453 alin. (1) lit. e), s-a apreciat că intenția legiuitorului a fost aceea de a nu include în obiectul revizuirii hotărârile judecătorești dispuse de judecătorul de cameră preliminară, în procedura de cameră preliminară, potrivit art. 346 din Codul de procedură penală.

În concluzie, s-a susținut că în interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală nu poate fi îndreptată împotriva unei hotărâri penale definitive, pronunțate de judecătorul de cameră preliminară în baza art. 346 alin. (1), (2) și (4) din Codul de procedură penală.

V.2. Universitatea Titu Maiorescu, Facultatea de Drept, prin lector universitar doctor Bogdan Virjan, cu referire la admisibilitatea sesizării, respectiv la cerința referitoare la natura chestiunii ce poate face obiectul sesizării și la aptitudinea dezlegării date de a avea consecințe juridice directe asupra modului de rezolvare a fondului cauzei, în esență, a apreciat că este neîndeplinită.

Astfel, din lecturarea încheierii prin care a fost sesizată Înalta Curte cu întrebarea supusă dezbaterii s-a reținut că pe rol se află soluționarea cererii de revizuire privind două încheieri pronunțate în cadrul procedurii de cameră preliminară în două dosare distincte și nicidecum în procedura de judecată pe fond a cauzei. În plus, din lecturarea încheierii de ședință s-a constatat că soluționarea pe fond a cauzei nu depinde în totalitate de chestiunea supusă analizei, în speță fiind vorba de împrejurarea că două încheieri pronunțate cu privire la același material probator sunt într-o situație de contrarietate în sensul că, pe de o parte, o instanță a considerat că anumite probe administrate în faza de urmărire penală sunt lovite de nulitate absolută, iar o altă instanță a considerat că aceleași probe au fost obținute și administrate în mod legal.

Față de această situație, în principal s-a apreciat că se impune respingerea ca inadmisibilă a sesizării formulate privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În subsidiar, în ipoteza în care s-ar aprecia că sesizarea este admisibilă, s-a susținut că o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală nu poate fi îndreptată împotriva unei hotărâri penale definitive care nu soluționează fondul.

În argumentarea punctului de vedere formulat, în esență, s-a arătat că în jurisprudența instanței de contencios constituțional s-a reținut constant că revizuirea privește numai hotărârile judecătorești definitive care conțin o rezolvare a fondului cauzei, având în vedere faptul că prin această cale extraordinară de atac se urmărește înlăturarea erorilor de fapt pe care le conțin hotărârile judecătorești, iar astfel de erori pot fi întâlnite numai în hotărârile care rezolvă fondul cauzei penale, prin acestea pronunțându-se atât asupra raportului juridic de drept penal substanțial, cât și asupra raportului juridic procesual penal principal. De asemenea, Curtea Constituțională a statuat că pot fi atacate pe calea revizuirii numai hotărârile definitive prin care s-a soluționat fondul cauzei prin condamnare, achitare sau încetarea procesului penal¹.

Totodată, s-a făcut referire la Decizia nr. XVII din 19 martie 2007², pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiunile Unite în soluționarea unui recurs în interesul legii, decizie care continuă să producă efecte și după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură penală, în sensul că încheierile definitive prin care s-au dispus soluțiile de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei pot face obiectul revizuirii, întrucât și în aceste ipoteze instanța constată, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că fapta există, constituie infracțiune și a fost săvârșită de inculpat, potrivit art. 396 alin. (3) și (4) din Codul de procedură penală; însă încheierile care nu soluționează fondul cauzei nu se încadrează în categoria hotărârilor care, potrivit art. 452 din Codul de procedură penală, sunt supuse revizuirii.

În punctul de vedere formulat s-a susținut că problema dezlegată prin Decizia nr. 68/2020 privind interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 29 ianuarie 2021, are în vedere un context total diferit față de cel expus în încheierea de sesizare, respectiv atacarea unei încheieri pronunțate în soluționarea unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală cu referire la dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, în situația în care a intervenit dezincriminarea unei fapte, situație care presupune și o analiză pe fond a cauzei.

VI. Opinia Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în punctul de vedere transmis, în esență, a susținut că o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală nu poate fi îndreptată împotriva unei hotărâri penale definitive care nu soluționează fondul acțiunii penale, respectiv cea pronunțată în procedura camerei preliminare.

În susținerea punctului de vedere formulat s-a arătat că doctrina de specialitate a relevat că, pentru a fi incident acest caz de revizuire, este necesar ca hotărârile care nu se pot concilia să conțină o rezolvare a fondului cauzei, deoarece finalitatea revizuirii constă în înlăturarea unei erori judiciare.

¹ Decizia nr. 873 din 15 decembrie 2015 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 453 alin. (3) și (4) teza întâi din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 211 din 22 martie 2016.

² Prin Decizia nr. XVII din 19 martie 2007, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiunile Unite, s-a stabilit: „Cererea de revizuire îndreptată împotriva unei hotărâri judecătorești definitive, pronunțată în temeiul art. 278¹ alin. (8) lit. a) și b) din Codul de procedură penală, este inadmisibilă.”

Hotărârile definitive ale instanțelor trebuie să soluționeze fondul cauzei, în sensul să se pronunțe diferit asupra existenței faptei, a săvârșirii acesteia de către inculpat și a vinovăției acestuia; așadar, contrarietatea trebuie să vizeze fapte, împrejurări esențiale ale cauzei care au atras și soluții de neconciliat.

Sunt hotărâri prin care se rezolvă fondul cauzei acelea prin care instanța se pronunță asupra raportului juridic de drept substanțial și asupra raportului juridic procesual penal principal, dispunând, după caz, condamnarea, achitarea, încetarea procesului penal, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei.

Cazul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală este supus îndeplinirii acestei condiții, suplimentar acesta presupunând existența a două sau mai multor hotărâri penale definitive care nu se pot concilia.

Inconciliabilitatea presupune că hotărârile se exclud una pe alta, iar acest lucru se referă la situația de fapt, și nu la probleme de drept.

Totodată, cu referire la procedura de cameră preliminară s-a susținut că aceasta reprezintă un filtru privind aspecte exclusiv de legalitate asupra cauzei penale, filtru exercitat după trimiterea în judecată și până la momentul începerii judecării.

Raportat la specificul hotărârilor care pot fi pronunțate în această fază procesuală s-a constatat că ele nu conțin o rezolvare a acțiunii penale ori civile și astfel nu pot fi supuse revizuirii în general, nici măcar în ipoteza reglementată de art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală.

În aceeași ordine de idei, s-a reținut că art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală statuează că pot fi supuse revizuirii hotărârile judecătorești definitive atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă.

Interpretarea literală a dispoziției legale enunțate relevă faptul că soluțiile specifice camerei preliminare nu pot fi reformate prin intermediul acestei căi extraordinare de atac.

În plus, soluțiile care pot fi pronunțate în această cale extraordinară de atac sunt cele prevăzute de art. 395—399 din Codul de procedură penală, specifice etapei judecării, și nu camerei preliminare, astfel cum statuează art. 462 alin. (1) din același cod.

Având în vedere aceste aspecte, s-a apreciat că voința legiuitorului este de a nu include în categoria hotărârilor supuse revizuirii și pe cele pronunțate în procedura camerei preliminare. Mai mult, în cazul unei interpretări contrare, ar fi fost necesar să fie reglementate în mod expres două aspecte, și anume soluțiile care ar putea fi dispuse în urma rejudecării, precum și eventualele consecințe pe care revizuirea unei încheieri de cameră preliminară le-ar avea cu privire la hotărârea judecătorească prin care instanța a soluționat definitiv acțiunea penală în situația în care acest lucru a avut loc.

Cu referire la Decizia nr. 68 din data de 3 noiembrie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, s-a susținut că nu își găsește aplicabilitatea în situația descrisă, instanța supremă răspunzând strict la chestiunea de drept adecvată circumstanțelor speței.

De altfel, referitor la decizia menționată anterior, s-a susținut că situația premisă a avut în vedere faptul că o decizie de admitere a Curții Constituționale (Decizia nr. 651/2018) mijloca revizuirea întemeiată pe art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, iar examinarea care se realizează în procedura reglementată de art. 595 din același cod are legătură cu latura penală a cauzei, care poate sau nu să sufere modificări.

VII. Jurisprudența Curții Constituționale

Decizia nr. 333 din 20 mai 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 453 alin. (4) teza întâi din Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1048 din 2 noiembrie 2021, a statuat:

„15. În ceea ce privește obiectul revizuirii, Curtea a reținut în jurisprudența sa că această cale extraordinară de atac poate fi exercitată — în cazurile limitativ prevăzute de dispozițiile art. 453 din Codul de procedură penală — numai împotriva hotărârilor judecătorești definitive pronunțate de instanțele penale, indiferent dacă acestea au rămas definitive la prima instanță (sentințe) sau la instanța de apel (decizii). Totodată, revizuirea privește numai hotărârile judecătorești definitive care conțin o rezolvare a fondului cauzei, deoarece prin revizuire se urmărește înlăturarea erorilor de fapt pe care le conțin hotărârile judecătorești, or, asemenea erori pot fi întâlnite numai în hotărârile care rezolvă fondul cauzei penale. Curtea a observat că sunt hotărâri prin care se rezolvă fondul cauzei acelea prin care instanța se pronunță asupra raportului juridic de drept penal substanțial și asupra raportului juridic procesual penal principal. Astfel, soluționând fondul cauzei, instanța rezolvă acțiunea penală, ceea ce, potrivit dispozițiilor art. 396 alin. (1) din Codul de procedură penală, înseamnă că hotărâște asupra învinuirii aduse inculpatului, pronunțând, după caz, condamnarea, renunțarea la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei, achitarea sau încetarea procesului penal. Așa fiind, practica judiciară a reținut că cererea de revizuire a unei hotărâri definitive prin care nu s-a soluționat fondul cauzei este inadmisibilă. În acest sens, sub imperiul Codului de procedură penală din 1968, instanțele au stabilit că cererea de revizuire îndreptată împotriva unei hotărâri judecătorești definitive prin care a fost soluționată plângerea împotriva actelor procurorului de netrimiteră în judecată este inadmisibilă. Sub acest aspect, Curtea Constituțională a reținut, cu titlu de exemplu, că sunt hotărâri care nu rezolvă fondul cauzei toate încheierile date pe parcursul judecării, sentințele de dezinvestire, hotărârile prin care se admite sau se respinge o cerere de recuzare (Decizia nr. 126 din 3 martie 2016, citată anterior, paragrafele 42 și 43, Decizia nr. 181 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 342 din data de 5 mai 2016, paragrafele 17 și 18, și Decizia nr. 410 din 20 iunie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 904 din 8 noiembrie 2019, paragraful 30).”

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

Decizia nr. 68 din 3 noiembrie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală în Dosarul nr. 2.352/1/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 99 din 29 ianuarie 2021, a stabilit că, în interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală, o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală poate fi îndreptată și împotriva unei hotărâri penale definitive, pronunțate în soluționarea unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală.

În considerentele deciziei s-a reținut: „(...) Un alt argument de text în sensul că dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală pot fi invocate și în ipoteza unei hotărâri penale definitive prin care nu s-a soluționat fondul acțiunii penale, pronunțate în soluționarea unei cereri întemeiate pe dispozițiile art. 595 din Codul de procedură penală, îl reprezintă dispozițiile art. 453 alin. (4) teza a II-a din Codul de procedură penală, în conformitate cu care cazurile de revizuire prevăzute

de art. 453 alin. (1) lit. b)—d) și f) din Codul de procedură penală constituie motive de revizuire dacă au dus la pronunțarea unei hotărâri nelegale sau netemeinice.

În mod distinct, dispozițiile art. 453 alin. (4) teza I din Codul de procedură penală fac referire la netemeinicia hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal doar pentru cazul de revizuire prevăzut de art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, în conformitate cu care revizuirea poate fi cerută când s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză. (...)

IX. Dispozițiile legale supuse interpretării

Codul de procedură penală

Art. 452. — „Hotărârile supuse revizuirii”:

„(1) Hotărârile judecătorești definitive pot fi supuse revizuirii atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă.”

Art. 453. — „Cazurile de revizuire”:

„(1) Revizuirea hotărârilor judecătorești definitive, cu privire la latura penală, poate fi cerută când:

a) s-au descoperit fapte sau împrejurări ce nu au fost cunoscute la soluționarea cauzei și care dovedesc netemeinicia hotărârii pronunțate în cauză;

b) hotărârea a cărei revizuire se cere s-a întemeiat pe declarația unui martor, opinia unui expert sau pe situațiile învederate de un interpret, care a săvârșit infracțiunea de mărturie mincinoasă în cauza a cărei revizuire se cere, influențând astfel soluția pronunțată;

c) un înscris care a servit ca temei al hotărârii a cărei revizuire se cere a fost declarat fals în cursul judecății sau după pronunțarea hotărârii, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză;

d) un membru al completului de judecată, procurorul ori persoana care a efectuat acte de urmărire penală a comis o infracțiune în legătură cu cauza a cărei revizuire se cere, împrejurare care a influențat soluția pronunțată în cauză;

e) când două sau mai multe hotărâri judecătorești definitive nu se pot concilia;

f) hotărârea s-a întemeiat pe o prevedere legală care, după ce hotărârea a devenit definitivă, a fost declarată neconstituțională ca urmare a admiterii unei excepții de neconstituționalitate ridicate în acea cauză, în situația în care consecințele încalcării dispoziției constituționale continuă să se producă și nu pot fi remediate decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.

(2) Revizuirea hotărârilor judecătorești penale definitive, exclusiv cu privire la latura civilă, poate fi cerută numai în fața instanței civile, potrivit Codului de procedură civilă.

(3) Cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a) și f) pot fi invocate ca motive de revizuire numai în favoarea persoanei condamnate sau a celei față de care s-a dispus renunțarea la aplicarea pedepsei ori amânarea aplicării pedepsei.

(4) Cazul prevăzut la alin. (1) lit. a) constituie motiv de revizuire dacă pe baza faptelor sau împrejurărilor noi se poate dovedi netemeinicia hotărârii de condamnare, de renunțare la aplicarea pedepsei, de amânare a aplicării pedepsei ori de încetare a procesului penal, iar cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b)—d) și f) constituie motive de revizuire dacă au dus la pronunțarea unei hotărâri nelegale sau netemeinice.

(5) În cazul prevăzut la alin. (1) lit. e), toate hotărârile care nu se pot concilia sunt supuse revizuirii.”

X. Opinia judecătorului-raportor

Soluția propusă de judecătorul-raportor a fost aceea de respingere, ca inadmisibilă, a sesizării formulate de Curtea de

Apel Timișoara în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate.

În esență, s-a reținut că problema a cărei dezlegare se solicită nu constituie o veritabilă și dificilă chestiune de drept, aplicarea corectă a dreptului impunându-se în mod clar și evident, practic nefiind îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării prevăzute în mod imperativ și cumulativ de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală.

XI. **Înalta Curte de Casație și Justiție**, examinând sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, reține următoarele:

Cu privire la admisibilitatea sesizării

Potrivit dispozițiilor art. 475 din Codul de procedură penală, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

Rezultă din conținutul textului de lege enunțat că admisibilitatea sesizării formulate în procedura pronunțării unei hotărâri prealabile impune îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:

— instanța care a formulat întrebarea să fie investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

— chestiunea de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui asemenea recurs în curs de soluționare;

— soluționarea pe fond a cauzei să depindă de lămurirea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării.

În analiza primei condiții care se impune a fi îndeplinită în vederea admisibilității sesizării, respectiv ca instanța care a formulat întrebarea să fie investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, Înalta Curte constată că aceasta este pe deplin îndeplinită în cauză, Curtea de Apel Timișoara — Secția penală fiind investită cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță, și anume a contestației formulate împotriva Sentinței penale nr. 316 din data de 18 mai 2021, pronunțată de Tribunalul Timiș în Dosarul nr. 392/30/2021, cauza având ca obiect revizuire.

Analizând cea de-a doua condiție de admisibilitate, respectiv chestiunea de drept supusă analizei să nu fi primit o rezolvare anterioară printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și să nu facă obiectul unui asemenea recurs în curs de soluționare, Înalta Curte constată că este îndeplinită în cauză și această condiție.

În acest sens, se impune a se preciza că în mod constant s-a statuat în jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept al Înaltei Curți de Casație și Justiție că în analiza condiției referitoare la existența unei chestiuni de drept care să nu fi fost încă dezlegată de instanța supremă prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești este obligatoriu a ne raporta atât la hotărâri prin care să se fi statuat în mod explicit asupra problemei de drept ridicate de instanța de trimitere, cât și la considerentele unei asemenea decizii, dacă aceasta oferă elemente suficiente care să conducă la dezlegarea problemei de drept invocate.

Or, în speță, chestiunea de drept ridicată prin intermediul sesizării în cauză nu a mai fost examinată în modalitatea în care a fost formulată, iar Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat în mod explicit asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Înalta Curte consideră însă că în speță nu este îndeplinită condiția referitoare la *legătura problemei de drept ce se solicită a fi dezlegată cu soluționarea pe fond a cauzei* din perspectiva existenței unei chestiuni de drept care să vizeze o judecată propriu-zisă a soluționării acțiunii penale a unei cauze, astfel cum prevăd dispozițiile art. 349 și următoarele din Codul de procedură penală în titlul III intitulat „Judecata” din Partea specială.

Procesul penal este o activitate ce urmărește constatarea la timp și în mod concret a faptelor ce constituie infracțiuni, astfel încât persoana care a săvârșit o infracțiune să fie trasă la răspundere penală, și este caracterizat de existența a patru faze: urmărirea penală, camera preliminară, judecata și punerea în executare a hotărârilor penale de condamnare rămase definitive.

Urmărirea penală are ca obiect strângerea probelor pentru trimiterea în judecată a inculpatului. Această activitate este efectuată de organele de cercetare penală și de către procuror.

Camera preliminară are ca obiect verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, activitate pentru care, în virtutea principiului separării funcțiilor judiciare, competența judecătorului de cameră preliminară este strict prevăzută de dispozițiile art. 54 din Codul de procedură penală.

Judecata — în această fază se soluționează cauza dedusă judecătii. Obiectul judecătii se raportează la fapta și persoana arătate în cuprinsul actului de sesizare a instanței. Această activitate este realizată de judecător.

Punerea în executare a hotărârilor penale de condamnare rămase definitive

Or, în cauza dedusă judecătii, chestiunea de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte vizează procedura de cameră preliminară al cărei obiect este reglementat în dispozițiile art. 342 din Codul de procedură penală, situație în care dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală

nu pot fi aplicate prin analogie acestor dispoziții și nici subsumate noțiunii de „soluționare a acțiunii penale pe fond a unei cauze”.

Astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a fost sesizată de către Curtea de Apel Timișoara cu o cauză cu care a fost investită să soluționeze acțiunea penală pe fondul său. Încheierea definitivă a judecătorului de cameră preliminară este o încheiere prin care a statuat definitiv asupra legalității administrării probelor în două dosare distincte, și nicidecum în procedura de judecată a soluționării acțiunii penale pe fond a cauzei.

De asemenea, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază, în lumina aceluiași considerațiuni, că procedura camerei preliminare este limitată prin cadrul procesual care o reglementează doar la anumite aspecte; împrejurarea că două încheieri pronunțate cu privire la același material probator sunt într-o situație de contrariedade, în sensul în care, pe de o parte, o instanță a considerat că anumite probe administrate în faza de urmărire penală sunt lovite de nulitate absolută, iar o altă instanță a considerat că aceleași probe au fost obținute și administrate în mod legal, excedează deopotrivă condiției referitoare la legătura dintre chestiunea de drept supusă analizei și soluționarea pe fond a acțiunii penale a unei cauze.

Or, procedura pronunțării unei asemenea hotărâri este condiționată de existența unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea acțiunii penale pe fond a cauzei în care s-a dispus sesizarea, nefiind permis a se apela la acest mijloc legal în scopul de a primi de la instanța supremă rezolvarea în concret a speței în formula confirmării sau infirmării soluției ce se prefigurează în cauză.

Intervenția Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedura reglementată de art. 475 din Codul de procedură penală este legitimă atunci când tinde la clarificarea înțelesului uneia sau mai multor norme juridice ambigue sau complexe, ale căror conținut ori succesiune în timp pot da naștere la dificultăți rezonabile de interpretare pe cale judecătorească, afectând, în final, unitatea aplicării lor de către instanțele naționale.

În considerarea celor anterior expuse, având în vedere neîntrunirea cumulativă a condițiilor cerute de art. 475 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție nu va proceda la analiza pe fond a chestiunii de drept ce face obiectul prezentei cauze, constatând că sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara — Secția penală este inadmisibilă.

Pentru motivele arătate, în temeiul art. 477 din Codul de procedură penală,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara — Secția penală în Dosarul nr. 392/30/2021, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept:

„Dacă în interpretarea dispozițiilor art. 452 alin. (1) din Codul de procedură penală o cerere de revizuire întemeiată pe dispozițiile art. 453 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură penală poate fi îndreptată și împotriva unei hotărâri penale definitive, dar care nu soluționează fondul acțiunii penale.”

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală. Pronunțată în ședință publică astăzi, 27 ianuarie 2022.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE A ÎNALTEI CURȚI
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **DANIEL GRĂDINARU**

Magistrat-asistent,
Adina Andreea Ciuhan Teodoru

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2022 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.380	380	138
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2022 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	100 lei/an
--	------------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
 C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:

Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
 Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
 Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

